

borg og dividere Oplandets Indbyggerantal ind i den Del af Anlægssummen, som Kommunerne skulle udrede, bliver dette Tal betydeligt mindre. Det ligger i Sagens Natur, Øens langagtige Form kræver 8 Mil Bane, havde Formen været mere koncentreret, havde man ikke behøvet en saadan Banelængde, den kunde have haft en Form, saa den slet ikke havde behøvet Baner overhovedet. Naar man nu skal anlægge en privat Bane her, forekommer der mig at være god Grund til at gaa ud over Halvdelen af Anlægsomkostningerne for Statskassens Tilskud. Om det skal være $\frac{3}{4}$ eller $\frac{5}{6}$, kan der maaske diskuteres om, men mere end det sædvanlige bør der absolut gives i dette Tilfælde. Langelænderne kunne jo ikke gøre for, at deres Ø har faaet den langagtige Form, lige saa lidt som Befolkningen i Thisted-Fjerritslevbanens Opland kan gøre for, at deres Jord er ufrugtbar. Dem tog man Hensyn til og gjorde Indrømmelser, men hvorfor saa ikke ogsaa gøre det lige over for Langelænderne, som jo heller ikke kunne gøre for, at et Baneanlæg paa Grund af Jordprisens Højde og det bakkede Terrain bliver dyrere der end andetsteds. Naar man nu en Gang har skabt et Præcedens med Hensyn til Thisted-Fjerritslevbanen, kan man ikke godt komme bort fra, at Statskassen ogsaa over for den langelandske Bane skal give ud over Halvdelen. Jeg holder foreløbig paa $\frac{3}{4}$, og det vil jeg holde paa, for saa vidt det er muligt at faa det gennemført.

Det ligger i Sagens Natur, at naar større Baner blive byggede, ville de forskellige Former for Erhvervslivet paa Langeland faa et ikke ringe Opsving. Før jeg gaar nærmere ind paa dette, vilde jeg gerne gøre en Bemærkning angaaende en af mine Udtalelser ved Lovforslagets Forelæggelse. Jeg udtalte nemlig, at Banerne blandt andet ogsaa skulde have den Op-gave at sætte Øens betydeligste Havne i Forbindelse med hinanden, og under disse Havne regnede jeg ogsaa Anløbsbroen ved Spodsbjerg. Jeg har Grund til at tro, at denne Udtalelse er bleven noget misforstaaet af ærede Medlemmer. Det er ganske sikkert, at Øens Havne ad Søvejen staa i Forbindelse med hinanden, det mener enhver at vide, der kender sit Landkort, og det er i og for sig ganske rigtigt. Men det, jeg talte om, var en let og hurtig Forbindelse. Jeg brugte netop med Villie disse Ord som Betegnelse for, hvad jeg mente, og en let og hurtig Forbindelse er der ingenlunde ad Søvejen. Jeg skal i

den Henseende fremdrage et Par Eksempler. Man kan fra Rudkøbing sejle ud om Nordpynten, og paa den Maade komme til Spodsbjerg Anløbsbro, det er der ikke det mindste i Vejen for. Det er en Vej paa omtrent 10 Mil, og med de Smaadampere, som besørge Farten ved Øen, tager det 3 Timer, men faar man en Bane fra Rudkøbing til Spodsbjerg, ville de 5 Fjerdingvej kun tage 20 Minutter. Ved dette Eksempel mener jeg, at det er saa indlysende, hvad min Udtalelse sigtede til, at det ikke kan misforstaaes. Jeg skal nævne et andet Eksempel. Enhver, der kender sit Danmarkskort, mener, at man fra Bagenkop Havn kan sejle langs Langelands Vestkyst til Rudkøbing, men det er en Misforstaaelse, det kan man ikke gøre, den lige Vej derop er ikke til at sejle. Forholdet er nemlig det, at et Stykke Nord for Bagenkop Havn ligger der et bredt Bælte af Grunde, som gaar ud fra Langelands Kyst langt over mod Marstal, og der kan man overhovedet slet ikke sejle. Skal man altsaa ad Søvejen komme til Rudkøbing, skal man sejle fra Bagenkop til Marstal, ind i Sejlløbet der og saa atter mod Nordøst til Rudkøbing, men det er en langt besværligere Vej. I hvilken Grad den er det, fremgaar ogsaa deraf, at naar Bagenkopfiskerne om Morgenen komme tilbage med deres Fangst, faa den pakket i Kasser, benytte de aldrig Søvejen til videre Transport, de læsse ikke Kasserne over paa store Baade og sejle dem op til Rudkøbing, nej de køre dem $3\frac{1}{2}$ Mil pr. Vogn enten til Rudkøbing, for saa vidt Fangsten skal ad Korsør til, eller undertiden til Spodsbjerg, for saa vidt Fangsten skal ad Tyskland til. Det synes mig maa være et tydeligt Vidnesbyrd om, at det har sin store Betydning for Langelænderne, at Havnene komme i hurtig og let Forbindelse med hinanden ved Hjælp af Banen; thi saa vil Fiskefangsten altsaa kunne gaa med Banen, hvad enten man vil have den til Rudkøbing eller Spodsbjerg eller helt op til Lohals; det gaar hurtigere, og det er billigere end den anden Transport. Det følger af sig selv, at disse Baner ville faa en stor Betydning for Rudkøbing. Rudkøbing er en lille By paa ca. 3,500 Indbyggere; Forretningslivet i Byen stagnerer, ja, det gaar vel egentlig nærmest tilbage. Ulykken for Rudkøbing er den, at Oplandet glider bort fra den. Oplandet er Langeland, men paa Grund af de store Afstande glider, som sagt, Oplandet bort fra Byen. Saa snart man